

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE
Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

ADMINISTRACIÓ:

St. Bernat, 5, Pral. 2.^a
CIUTAT DE MALLORCA

Administrador: Juan Riutort

LA AURORA

¿A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fiel Ferrer, 5.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N' Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

Surte cada dissapte per donar ventim i altres erbes an es qui s'ho guany!!!

Memories d'un desmemoriat

Segueix s'escabexada des 1.er de maig.

Idò sí, s'elet d'En Marí a s'aplec socialista des 1.er de Maig comensà diguent que s'ha de cumplir lo que ja se fè acordat de l'any... ¡¡¡1889!!!... ¡Ah re-mil dotzenes de grosses de mistos! Dígau, Marí, que es socialisme mallorquí qualca ben anques enrera, es ben estantís i endarrerit. ¿Què vol dir no haver cumplt encara lo acordat fa vint i set anys? ¡Sí que en dius de esponera! ¡Sí que evolucionau que és un escàndol! De manera que es carro socialista está encallat dins l'any 1889 i diu: Veniu-me a treure! ¡I ets assistents no vos tiraren patates i coixinets com an es toreros d'hivern? Verdaderament són ben posats a prova de bomba per venir amb voltros.

Afegeix endemés que es Partit no es contrari a s'homo, sino an es règimen. ¿I estáu convençut, Sr. Marí, de lo que deis? Jo lo que veig es que es Partit es ben contrari a s'homo per quant l'embruteix, llevant-li tots es sentiments nobles, ets ideals d'una saludable i ben orientada regeneració, ses idees religioses. En quant an es règimen vos dirè, que no es aqueix tot sol contra qui lluitau, sino també contra s'Ortografia i demés parts de sa Gramàtica. Ses oracions... gramaticals se'n resenten i tot, perque semblen fer per voltros olor d'encens. Qui se vulga treure es gat des sac, agafi, uis clucs, qualsevol nombre de s'Obrer... ni a La Misericòrdia hi ha gent digna de tanta de compassió.

«Hi ha homos, segueix diguent, que tenen por d'estar associats; idò bé, aqueis homos no són lliures». —¿Que vos associarieu, Sr. Marí, allà on es partit socialista persegueix ses Associacions? ¿No trobau que hi ha motiu per tremolar com una fuita de poll? Ara veniu per ses meues. Si trobau que no es llibertat sa por d'associar-se, no serà un tirà cruel es partit socialista quant desjecta aquells homos o dones que, usant de sa llibertat, entren o ja hi són dins una de tantes Associacions religioses? Deixau-los, idò, lliurament i en santa pau a tants de religiosos i religioses, que no demanen més que lo que voltros voleu per tot-hom, i no los fassau tant es comptes, que no mengem amb cap doblar vòstro.

Segons En Marí, Espanya es una nació que va a sa coa de sa civilisació; per forsa, idò, li ha de costar més atènyer ses seues aspiracions. ¡Gracies per endavant, des gran elogi que feis d'Espanya! Però dígau, Sr. Marí, si l'Espanya, en lloc de governar-la es règimen present, la governàs es règimen passat, socialista, ¿a on li pertocaria anar avui? ¿No es ver, que ni a sa coa? Però trobant s'orador que ses masses o massoles obreres que l'escoltaven, no feien menció de tot quant les deia, encara que hi posàs pasta abastament, treu a rol-lo un tema que ha de fer es miracle, això es, es briu des Partit Socialista, sa gran obra que du a terme, i això ja basta per remanar-les i rompre en aplaudiments... una especie de fas de Divendres Sant.

I llavò, més inflat que un lleu en ceba, se posa a fer es sò i a ballar. «Es insultant», se demana per porer contestar tot d'una ell mateix, «que un, per

esser fii de Marquesos i sentir ideals redentors, trebal en beneficci de sa classe trebaiadora? No, respòn ell amb so front que li degota de suor per sa penada que ha haguda de passar cercant sa resposta. No, repetim noltros, com no hu seria, sino tot lo contrari, que es caporals socialistes i demés torra-pipes, començant p'En Pauet Iglesias i En Lerroux, i seguint p'En Bisbal i Marí qui senten ideals redentors, ne donassen bon exemple davant davant. ¡Ja es segur que no es humiliant per nigú nat del mon trebaiar en profit de sa classe trebaiadora; i precisament perque no le hi troben es catòlics, fa temps que trebaien inspirats per sa caritat que tant encobeia Jesucrist. Ses obres des Patronat Obrer de Ciutat, dirigit com tothom sap, del P. Vives ¿no són més eloqüents i redentores que tots ets ideals i paraules des socialistes cotorres? ¿Que en farem si sols senten ets ideals redentors i los fan es sorti? ¿No consideren que ets ideals redentors volen una o dues víctimes, per allò de que, qui es fica a redentor, el crucifiquen? ¿Hi hauria cap pastor socialista que se deixàs crucificar en defensa de ets ideals que senten, com diuen ells mateixos? Crucificar es catòlics, que los posen terra a s'escudella, això sí que els agrada an es socialistes fer-ho!

Espanya, segons En Marí, està fardada de caciquisme. Ja fa temps que es n'ns que van a dur oli, están cansats de sebre-hu. Recomanam a s'orador socialista que no s'alsuri per això! que dormi ben tranquil! perque aqueix moviment d'afirmació de l'esperit regional, que, de algun temps an aquesta part, pren tanta de forsa, de cada dia més formidable a quelques endrets de Espanya, se cuidarà de tomar en-terra tot es caciquisme i es centralisme absorbents. Dins aqueix moviment purificador ¿s'hi vou ballugar cap socialista? ¡Bons están ells per purificar a casa d'altri!

Però arriba es cap i la fi s'apoteosis des discurs... Sa traca ha donada sa volta acostumada, fent fum i renou tot es camí; llavò arriba es foc an es darrer cartutxo i sempre sol fer s'esclafit més fort. I el feu es foc colgat dins sa traca d'En Marí esclatant en paraules de focs artificials, bones per entusiasmar tant sols quatre babaluetes, contra es Govern p'es poc cas que ha fet des benestar de sa nació, jurant i perjurant que mai ha sabut més que fer espalleta an es capital, i com no poria succeir de manco, ses massoles obreres comensen a moure-se i sonen, segons es cronista de s'Obrer, amb molts d'aplaudiments. I En Jaumet, es Graco modern, tot satisfet de sa feina, s'asseu bufant d'acalorat, i sa seua oba interior amb un bon xop, de ses energíes gastades.

Es cronista acaba de fer, amb això, sa ben escrita ressenya des parlaments socialistes, parlant tot seguit de sa gran manifestació que s'organisa; com no havia de fer tort an els seus, diu que hi havia més de 2.000 persones. ¡Tira peixet! ¿Que vos pensàveu que feieu es parte de ses baixes alemanyes? ¿Que les contàreu amb unes cucales de gros augment?

Es pas va esser que an En Llorençet aqueix dia li pegà es flato de anarse'n a badocar davant de Sala, esperant s'arribada de tal manifestació, perque després es papingos socialistes no li donassen gat per llebre; i

pot assegurar, lliure de tot prejudici, que no passaven de xixanta ets assistents... i oficials. Si ets altres mil noucents s'escolaren pes camí, com es doblers que solen enviar ses coes-fies an es caps-pares p'es sosteniment de ses vagues socialistes, amb això no mos hi posam, encara que no deixi d'esser extranya una cosa i altra. Podria esser que es renou de sa banda de música, tocant es pas doble, los arruixàs come coloms d'escampadissa.

I ara per no allargar pus i fent es resum, com el feu es President, de ses pessas oratories que es germans feren caure en tal dia, direm que es primer de Maig es lletra morta i redemorta p'ets obrers, qui ja no s'escolten es silos amorosos des seus pares i padastres, pastors des seus còssos, i dimoni de ses seues ànimes i dobles, per això, i cumplint un dever de fina cortesia, enviam es nostro condol a s'Internacional. Es predicadors des dematí fluixos i terrasans, llevat d'En Marí qui tengué forsa per fer tocar ses massoles, un parei de vegades. En Marí es un socialista que promet... no atènyer res de tot quant diu.

Convé no deixar passar per maia, que es caps-pares socialistes, segons diuen males llengos, per umplir s'expedient davant ets obrers i no moure sa llebre, un parei de dies abans cercaren ses conclusions de l'any tiru rany, de s'any de sa neu; en tregueren dues copies, una p'es Governador Civil i s'altre p'es Bal·le; i R. I. P. fins l'any qui vé si Deu ho vol i som vius. Es cap vespre a folgar i riure an es castell de Bellver i es vespre cadascú a ca seua i ets assotants a... Ca'n Coll. Ets obrers amb un jornal manco i es negociants de sa cosa socialista, fent-se creus com an aquest temps en que mos trobam, hi haja gent tan afectada de faió.

¡Pobres de pobres! deim en mallorquí, que va exclamar S. Pere, deixant ara s'aclarir si efectivament ho digué o no. Sa pobresa no es vilesa, deim també en mallorquí. Vilesa i pobresa, digna de ser compatida, es sa d'esperit, característica de s'obrer socialista, aqueixa curtesa de vista que no li deixa veure sa comedia que li representen davant, quatre vius, que viuen esquina dreta damunt ses seus espalles, que el menen per ses pastures dolentes i sembla pasturar-hi a pler, tenguent-ne, una passa enfora, tantes de bones. ¡Oh trebaiador socialista! ¿Fins quant has de dur davant es teus uis aqueixa bona que té fa caure dins un avenc i un altre avenc? ¿Fins quant es teu nom ha de estar escrit a ses llistes d'aqueixes «Agrupacions Socialistes» que son d'un esperit del tot oposat a s'esperit d'aquell Obrer diví, Jesucrist, qui tant d'amor sentí p'es trebaiador, ennoblint ell mateix es trebal amb sa suor des seu front, deixant ben cumplida, amb sa seua mort, sa redenció reial, no s'ideal que mai ha de venir i que es sa que prediquen, come enginy de viure, un parei de desxondits mal-feners? Pense-hi una mica i obra després come homo conseqüent i amb això tu mateix realisaràs ets ideals redentors que un socialisme estèril i maleit de Deu tant i tant escaina p'es seu fins i efectes, que no són es teu bé ni res que te convenga.

LLORENÇET DE SES JOTES.

Altre pic es ca nanell rabiós

Li ha pegat an aqueix animaletxo per lladnar cada dissapte damunt es paperango republicanot de Ciutat, que no té més que sa pell i ets ossos, de prim que campa, perque avui en dia sa República no dona més de sí.

S'altre dissapte es ca nanell l'emprengué contra es capellans dient-los es nom des porc i totes quantes de paraules lletges li vengueren a sa boca; i tot per que? Idò perque dies abans es pica-pedrer i escolans de la Seu agapien un subjecte, suís de nació, que amb una conxa envidada treia es diners de dins un caixonet que hi ha a sa capella de St. Sebastià. Es feels e' hi tiren es diners que los dona gust i gana p'es culte d'aquell Sant, i aquell suís les volia per ell. Si això que feia dit subjecte no es un robo, no sabem que hu puga esser. I ¿que no sabeu que diu es ca nanell? Que es capellans, en lloc de fer-lo agafar an es lladre, li havien de donar tots es doblers de dins es caixonet! De manera que els feels les hi havien tirats per que servissen p'es culte de St. Sebastià, i es capellans les havien de treure i donar-los an aquell lladre. Això es tota sa justícia republicana; així respecten es republicanetxos sa llibertat d'ets altres. ¡Quina trcalada de farsants i noninguns!

Dissapte passat torna sortir es ca nanell lladrant a la descosida contra es capellans que confessen, contra ets homos que deixen que ses seues dones vagen a confessar-se, contra ses dones que s'acosten a confessionaris, suposant que tots es confessors i tots es confessats són uns facinerosos, uns criminals, capaces de qualsevol delicte. ¿Hem de perdre temps rebatent tals bataionades i barbaridats? Coses així queden rebatudes sols anunciant-les.

També se desengavatxa es ca nanell lladrant contra ses Festes que s'han de fer per s'inauguració des Tranvies Elèctrics de Ciutat perque part d'aquestes Festes han d'esser religioses. Amb tot això demostra esser un missatge d'En Barrufet ben natural; s'odi que respira contra tot lo de l'Esglesia, contra tot lo que fassa olor de Relligió, es una senya de que el dimoni ja el té enforcat.

¡Ai d'ell si no se converteix d'bora! ¡quina sòtala que pegarà dins infern, en fer es darrer bada! Senyor! perdonau-lo! que no sab qu'es pesca ni que matgenca.

Un gran triumf des Patronat Obrer

Sa companyia de Ferrocarrils de Mallorca, en Junta de dia 22 de maig, acordà, segons lo que li praposa sa Comissió permanent, aumentar es sou a tots es seus empleats, que están agrehiats dins es Patronat Obrer. D'aquest sous se descontarà es dos per cent cada mes per crear amb això un Munt de Piedat, que dita Junta resolgué formar en benefici de tals empleats.

¿Quina persona de bons sentiments no se'n alegrarà de tal acte de generositat de sa Companyia de Ferrocarrils? Se'n alegrarà tothom, fora es socialistes i pifolers de La Voz del Pueblo,

que se veu que taien claus i en duen un dimoni a cada cabeí des Patronat i del P. Vives, perque veuen que los treuen sa carn de s'olla, vui dir, los prenen sa gent, i ses files socialistes mancaben mancaben que és una benedicció de Deu. Triumfs com aqueix que acaba de conseguir es Patronat, fan obrir ets uis a la gent i tocar amb ses mans que es Patronat Obrer i el P. Vives no van de paraules ni promeses ventolanes, sino d'obres. No són com es socialistes que no-més favoreixen sa classe treballadora amb paraules i més paraules, que es vent se'n du, i es treballadors se queden amb ses mans buides. Es socialistes prometen molt i atanyen poc, casi res; es Patronat Obrer i el P. Vives prometen molt, pero encara atanyen més que no prometen.

¡Treballadors mallorquins! no vos fieu mai just de paraules! no vos fieu mai més que de ses obres! Ja hu sabeu: ses obres dsempenyen es Mestre.

¡Ja som tots ries!

(Comediasta d'En Bri-Fi)

Acte II

sa mateixa escena

ESCENA 1.^a

(Es tres estudiants asseguts, escriuent. — A un altra taula En Tòfol i En Tia contenen billets de Banc. — En Xesc a la guitzoneta posa es doblers amb molt d'esmení dins un mocador molt gros.)

Peric: ¡Aul ja està escrita (Ja com que firmar).

Gori: ...tu hijo que te quiere... (lo mateix que s'anterior).

Pep: A. Pepe... (firma) ¿Que tal? ¡ja esta lles al!

Perico: ¡Al! tots! escoltau a veure si vos agrada... Querido Padre: E: ta tarde salgo en automòvil para ese pueblo. Con las 5.000 pesetas mias y las 5.000 tuyas, y las 5.000 de mi adorada Conchita, reina de mis amores, cariño de mis estrellas, robadora de mis sueños... podemos darnos una vida de principes. De manera que esta noche mismo a la Vicaria y sacar los papeles y decir a Conchita que saque los suyos para ver si el domingo podiamos ya casarnos. Porque siendo ricos, yo no quiero saber nada ya de leyes, ni de pleitos.

Vuestro hijo
Pepe

Gori: ¡De primera! escoltau aquest altre rossinyol.

Querida madre: Ya sabrás lo del decreto de las 5.000 pesetas, yo ya las he cobrado, suponiendo que habrás hecho lo mismo con las tuyas y de mi hermana, así que renuncio a los enfermos y a las medicinas, y vengo esta tarde en el tren de las dos.

Tu hijo que te quiere
Gregorio.

Pep: ¡Idòl ara escoltau-me a mi.

Hermano querido: Mándame un carruaje a la estación del Empalme porque vengo con las 5.000 pesetejas. ¡Qué vida nos vamos a dar!

¡Abajo el Comercio y los libros y las facturas!

Tu hermano
Pepe.

(Mientras dura sa lectura de ses cartas, En Tia i En Tòfol, contenen i tomen contar es doblers sent veure que no saben contar-los bé).

Tòfol: Ail ja estic més de mig maretjat!

Tia: Ell jo no en trec agüer! Veiam, conta amb sos dits. (Decanta un billet).

Tòfol: Un! (retira un dit).

Tia: Dos!

Tòfol: Dos! (retira dos dits).

Tia: Tres!

Tòfol: Tres! (retira tres dits).

Tia: Quatre!

Tòfol: Quatre? Ell jo ja no tenc pus dits...

Tia: I ara que dius? quants te'n surten?

Tòfol: A mi cinc... (aixampla sa mà).
Tia: ¡De talecal! jo no n'he contats més que tres! ¿Com pot esser?
Tòfol: A poc a poc! Tu has dit: un, idò un (Ja lo que sa conversa diu); dos i un que en tenia, són tres.

Tia: No sies ase, Tòfol!
Tòfol: S'ase va dir an es porc: oreiut!
Xesc: ¡Vera-crestal sempre m'heu d'estar empipant! ¿que no sabeu callar? Ja me som descontat, cinquanta vegades per amor de voltros, grans barbatxos! que si no hagués de dar compte a Deu... (s'aixeca i s'n va cap a ell).

Tia: Y ara, ¿qui se posa amb vos?

Tòfol: ¿Que'l mos feim nostros Tia?

(s'aixequen i li fan cara)

Xesc: (Se retira de por) ¡Sabeu si fóssem a la vila!...

Tia i Tòfol: (acostant s'hi) ¿Qué? ¿qué fariem?

Tia: ¿Sabeu que teniu vos? Llengol (Ja hi treu). Molta de llengol

(Els estudiants durant aquesta conversa posen es sobres i los escriuen, i entren i surten des quarto a l'esquerra.)

ESCENA 2.^a

Dits i capità.

Capità: ¿Que ja hi tornam esser? ¡Tia!

Tia: Presente mi capitán! (saludant).

Capità: ¡Firmes! ¡En su lugar descansol!

(En Tia hu fa).

Tòfol: (mirant-lo se). Pareix que t'han sembrat? (an En Xesc). Valga es capità! que si no...

Capità: ¡A sa cuina falta gent! (an En Tòfol. Aquest se'n va an ets estudiants)

Venia a dir-los jadeu! Ja he demanat es retiro i me'n vaig a comer-la. Ja estic fart d'ordenances, guardies, parades i dimonis boiets! ¡A disfrutar ses 5.000 pessetones s'ha dit!

Gori: ¡Amigo! trob que ha pensat molt bé. Noltros tres avuy decapvespre també tocamos soletes...

Xesc: I bé que fan! En que's vuia sia bo, ja hu saben, a So'n Journals, de Capdepera, tenen una casa...

ESCENA 3.^a

Mateu: ¡En nom de Deu qu'hauré acabat de fer badais!...

Peric: ¡Ola, D. Mateu! que ja té billet?

Mateu: I no de la Parroquia, per cert: 5.000 pessetetes cada mes, ben vives, i ben enflocades.

Pep: ¡Ni mes, ni pus! a disfrutar toquen, D. Mateu!

Mateu: ¡I quant fan comptes d'anar-se'n?

Peric: Avui mateix.

D. Marit: ¿I si romaniem un parei de dies per Ciutat, per tirar una cana al aire?

Capità: D. Mateu, se deix está de cans! En quant a mi ja casa falta gent!

Xesc: ¡Idò aixil Ara no faltaria més, que comensásem a esmotxar! Cal cal no vaig de pus rondaies

Capità: ¡Cap a So'n Journals s'ha dit!

ESCENA 4.^a

(Dits i l'amon Pau)

Tots: ¡Visca l'amon Pau! ¡Visca!

L'amo: Gracies! gracies!... però jo venia a veure si ara que tots vostés son rics (atenció tots) podrien arreglar es comptets. Que amb s'alegria que tenen en tot pensen manco en mi...

Gori: L'amon Pau, si no vos explicau...

L'amo: Encara hu volen més clar? Que no vui que se'n vagen sensa pagar-me lo que'm deveu.

Pepilo: ¡De golafrel encara no vos basten ses 5.000 pessetes?

Perico: ¡De cruell! ¡No'n tencu d'entranyes! ¡I tendren cara d'aturar-vos amb aquella miseria?

L'amo: ¿Que no demán lo meu?

Capità: ¡No res! jo hu arreglaré. Trob que l'amon Pau aixi mateix té raó i vostés també en tenen; per lo tant, propòs a assamblea que entre tots fassem un obsequi a l'amon Pau i aquest obsequi consistirà en que, ja que ell mos ha donat tantes vegades dinar, noltros n'hi donem avui a ell, però un dinar que se'n parli.

Gori: Amb puré i xampany

Pepilo: I puròs de l'Havana...

Xesc: I sobrassada er suquet...

Mateu: I panet de quatre de Ca'n Cetre...

Tia: I rom per llarc...

Tòfol: I anissat i dolsetes a voler.

L'amo: ¡Ja m'heu ginyat! ¡Bon rebotal tammateix, ja som tots rics!

Capità: En Tòfol i En Tia se'n cuidaran d'anar-ho a cercar

D. Mateu: ¡Espera! l'anaria més bé dur-ho tot fet de Ca'n Tomeu.

L'amo: ¡Ara m'agrada més!

Xesc: ¡Quin acudit! ¡Bon relissal!

Capità: (An En Tòfol i En Tia) Anau idò a Ca'n Tomeu i comanau per la una un dinar. I ¿quants som?

(Contant) Un, dos... (Senyalant-los. Mentres tant En Tia i En Tòfol seran romasos darrera; quan-veurán que no les conten a ell, peguen colzada an En Xesc i passen davant tots).

Tia: ¡A la orden mi capitán! (En Xesc no pot pus i l'abraona, i En Tia i En Tòfol s'hi asuen)

Capità: (Departint-los) ¡Gran biduins! ¿encara no heu acabat ses ganas de baraiar-vos? ¡Fora d'aquí!

Tòfol: ¡Senyor! ell noltros també tenim gana.

Capità: Tenui raó! Idò, tornem contar...

Un, dos, tres... (Los conta tots) per nou.

Xesc: Per nou! Digui per dotze...

Pepilo: ¿Per dotze? digui per setze. Que lo que's diu jo tenc una talent que m'alsa.

Tots, fora En Gori: En tenim tots.

Gori: I jo que no dic res d'empegueit. Jo he mester sa racció de tres p'es cap baix.

L'amo: Digau per devuit i hi haurá dues racciones per cap.

Pepilo: ¡Ben dit!

Capità: Idò valga per devuit... A Ca'n Tomeu! ¡deu cuberts de 25 pessetes cada uu.

Xesc: I que bast bé!

Tia: (Bada sa boca an Xesc) ¡Ah! ¡I jugen correns En Tia i En Tòfol!

Cau el teló.

N'Arnau

XI

D'aquella acarada que tenguérem amb so Vicari des Llogaret sobre N' Arnau, passaren uns quants mesos que jo no me vaig porer cuidar gota de s'estornell de So'n Palafanga perque prou tenia que fer de cuidar-me de ses meues coses, que me covien més que ses d'aquell revel-ler.

Però heu de creure i pensar i pensar i creure que devers mitjan octubre s' entreguen un dia a ca-meua En Mena i En Penjat, i m'enflocuen aquesta per tot intróit:

—D. Pau venim a parlar-li de N' Arnau.

—¿Que hi ha res de nou? dic jo.

—Ara hu veurá, diu En Mena. Arribà des llogaret dia u, tot mostii i engronyat. No s'explicava, i noltros impugna d'un vent i impugna de s'altre per que mos digués que tenia, fins que a la fi mos diu:—Jo vos ho diré que tenc, però m'heu de donar paraula que no hu direu a negú, però a negú!—Ja està donada sa paraula, deim noltros.

—Idò, diu ell, mon pare es dia abans de venir a Ciutat, que jo era a So'n Palafanga per despedir-me'n, m'agafa depart i me donà un dalt-abaij que amb un poc més me menja; e-hi hagué moments que m'pensava que s'abordaria a mi!—¿I per quines cinc centes, deim noltros, ton pare feu això?—Va dir que no li agrada gota es meu proceir. que tothom deia que jo seria tant capellà com sa coa des moix, que jo engàn ses Ties i me'n ric d'elles i de tots es de ca-nostra, i que ell aclarirà de quants de punts me cals jo per aquí i de sa bonda que faig o deix de fer devers Monti-Siön; i que, si resulta que no me port bé, me romprá una espalla amb sa primera morma i me pegará fins que tendrà garròt. I Noltros, com sentirem aquestes comendacions, romanguérem frets, perque varem pensar: ¡Pobre Arnau! ja estàs frit! ¡Aquesta vegada les pagaràs totes! ja pot esser que hages de dir: oli m'hi és caigut!

¡Si no hu hem de dir noltros també, no serà res!

—Sobre tot jo, diu En Penjat, amb s'amistat que hi ha entre So'n Palafanga i ca nostra. Així és que jo ja pens com m'he d'abrigar de s'arrixada. Noltros llavò li demanàrem:—Bono, ¿i ses Ties? ¿que t'han demostrat res?— Ses Ties, diu N'Arnau, crec que també les han siulades contra mi, encara que jo tenc coratge de carregar-les-me i mantenir-les en sa meua devoció; però tenc por de que mon pare no les arrib a girar. E-hi hauré de jugar es tot p'es tot.—Bono, li diguérem noltros, sa questió és si t'he digueren res. —No, diu ell, però ¿que voleu que vos diga? No me'n acab de fiar perque voltros ja hu sabeu que dones són dones. Es ver que me donaren es doblers per matricular-me, llibres i sa despesa d'aquí.—¿Matricular-te? diguérem noltros ¿I de què t'has de matricular?— Vos diré, diu ell. Amb so dalt-abaij que me donà mon pare, veig que no'm queda altre remei que matricular-me a Monti-Siön, i anar a classe cada dia sensa fer ni mitja falta. Així, si mon pare vé o envia qualcú a veure com me trob d'estudis, que no me puguen agafar amb tabac, que result que vaig escola i seguec es Batxiller; perque veig massa clar que, si no me trobaven matriculat i assistint a classe, s'entregaria mon pare menades fetes, i m'acompanyaria a cosses fins a So'n Palafanga, i allà me desxiuraria. Vos asseguro que no me valdria St. Pere. ¿Quin està ell! Tots dos trobàrem que N'Arnau havia tenguda sa gran idea, que ja no en poria tenir d'altra més avenguda, i per això la hi alabàrem.

—I jo, diu aquí En Mena. li vaig demanar: Bono, ¿i que has abandonat d'esser operista?—Això mai! diu ell. Jo seré operista, surta des llevant, surta de ponent i anque el dimoni en pas. Però no me queda altre llivell ara per ara que fer com que seguir es Batxiller i anar a classe com tot un homo, m'ntres tant que trobi un enginy per porer fogir de Mallorca i anar-me'n a Milán o a París a fer ets estudis necessaris per sa carrera d'artista. ¡Com noltros el sentirem, romanguérem esglaiats.—Però, Arnau! li dic jo. ¿I tendràs pit per fogir de Mallorca? ¿I que faràs de fogir? ¿I ¿a on són es tupins per anar te'n i omplir-te es gavaig i pagar es professor?—Aquí està es rei! diu ell. Que no sé d'on he de treure es moraduixos per fer tot això. I a posta es que vos he cridats per que me doneu qualque camí, voltros que sou tan llests i que sempre vos sou demostrats tan bons amics. Perque veiam: a mon pare no li puc demanar res i a ses Ties manco. ¡Bona la fariem que jo les digués que vui esser operista i que les demanàs clopinsos per fer m'hi! Cauren esmortides a l'acte i d'allà les se'n haurien de dur an es cementeri; i, si no feien pell, seria pitjor perque me treurien dafora, i no voldrien sobre res pus de mi ni me porien veure pus amb uis que tenguessen. Però bono! li diguérem noltros. ¿Per que no segueis es Batxiller i el prens i llavò cap a Barcelona a fer sa carrera de Lleis, i mentres tant fas creure a ses Ties que segueis es pla convengut de porer esser esser Rector i Canonge; i més envant ja faràs llavò lo que més te convenga.—Però ¡si a mi me put massa s'estudiar res que no sia música! diu N'Arnau. Jo ara per ara faré això, me matricularé, aniré a classe, per tort que me vengà, però no m'aturaré de cercar un enginy per trobar es diners suficients per anar-me'n a Milán o Berlin a fer ets estudis de sa carrera. —Però ¿a on has de poder trobar mai aqueis diners? li dic jo. ¿Que no hu veus que negú les te voldrà deixar?—I qualque Banc, diu ell, no los me deixaria, a cobrar quant jo en guanyaré més que no'n voldré cantant an es més famosos teatres d'Europa?—Homo Arnau! li diguérem noltros, ¡ja és Deu que t'ho deixa dir! ¿I com no hu veus que, si

tu te'n vas a cap Banc a proposar una tal cosa, t'enviarà a fregir ous de lloc-ca? ¿O te penses que baden es qui manetgen es Bancs? Massa van ells vius.—Bono, diu ell, i ton pare que és un homo tan ric, que no sab que ha de fer des doblers ¿no me deixaria sa cantidat? i es seu nom romandria marcat dins s'historia, perquè sempre se diria que fonc ell que me pagà sa carrera.—Bo està es frare per uns quants billets! vaig jo dir. Jo no sé com l'ho ets passat p'es cap! ¿No t'he dit mil vegades que mon pare és un americà, que feu sa carrera a Amèrica a forsa de feina i de trompitjar en tots sentits? A un que les ha guanyats així an es diners, per molts que en tenga, no li vages en rondaies d'operistes ni d'art. No li entra res d'això; i seria ferest si negú hi anava a proposar-li una tal cosa. Jo no hi voldria esser per res del mon. T'assegur que hi porien llogar cadiretes de ses paraules lletges que diria an es que le hi proposaria. No vages mai a americans amb aqueste solfes! A on tal volta faries tec, seria amb qualche cavaller d'aquells d'antic llinatge, si sabesses entrar-li per s'ui dret. A un d'aquels l'afalagaria s'idea d'haver pagada sa carrera a un gran artista, perquè això li donaria nom dins tota Europa. Aquí es mal està que ja no'n queda un per nat senyal d'aquels cavallers, antics, idealistes, que s'engatin d'art i de gloria i que manetgin es diners a palades i no hi estiguen afeerrats. Es pocs nobles que mos queden d'en temps primer, o han fet ui i amb prou feines tenen p'es bec, o si conserven s'antic patrimoni, l'han mester per ells o p'es seus fiis o això d'art o de gloria no los entra ni los fa gota.

—Amb això N'Arnau romangué confús i sensa sebre que havia de dir, fins que alsa es cap, i diu:—¿Sabeu a on me'n vaig jo ara mateix? A matricular-me a Monti-Siòn per lo que puga esser! Se'n hi anà, i lo endemà ja anà a classe, i no n'ha deixada cap d'aquell dia ensà.

—Idò per ventura, dic jo a les hores, amb això entrarà en reflexió i se compondrà

—No hu crega, D. Pau! diu En Penjat. N'Arnau no té cura ni remei. Tot lo que ara fa, és de polissonada, per enganar, embuiar i desorientar son pare. Lo que l'ha de capturar, ha d'esser sa falta de dineris, que, entre parèntesis, no sé d'on les ha de treure. De lo que no m'admira gens, si no en pot trobar en lloc, que no pec un salt a ses Ties, fent-se trons de tot. L'ha aferrada tan fort amb so esser operista, que el mir capaç de fer qualsevol atrocitat amb tal de porer-ne sortir amb la seua.

—Per que veja, diu En Mena, que és així com diu En Tòfol, ara li contarem sa passada que va fer despusahir s'altre. ¿Sab que feu, es cap vespre, aquella barrumbada de trons i llamps i calabruix per llarc?

—Sí que deis ver, dic jo. Me'n recort prou bé.

—Idò bono, diu En Mena. Aquell decap-vespre quant comensà a fer trons i llamps jo m'estava amb ell dins sa seua cambra, jo lletgint es diari i ell fumant un bon puro i cantant a mitja veu, no sé quin tros d'òpera. I ha de creure i pensar que cop en sec s'atura. Jo, sensa voler, el me mir, i repar que estava estafaril-lat, abillat. Allò m'extranyà, i crit:—Arnau! Arnau! i no'm respòn. Jo no sabia què era allò, i des cap d'una estoneta se posa a brassetjar i pegar potades, que com que volgués enfonsar es trispòl. Jo aquí esclafesc de riure ben fort, i riu qui riu! I desira i venga qualche verga de llamp que mos enlluernava i qualche tro ben esquarterat! Jo me senyava, i perdia ses riaies; però llavò me mirava N'Arnau, fent potades i potadetes, i tornava esclafir de riure. N'Arnau no s'empatxava de res. Assetsuaixí donava una passa envant, i llavò una carrera. Ara se passetjava de cap a cap de

cambra, suara s'aturava en sec i pareixia una estatua, i al punt ja rompia de bell fresc en brassetjades i brassetjades i altres estabetsos amb tot es seu còs. Aquí jo m'aixec i l'agaf p'es dos brassos, i li dic, estamanetjant-lo:—Arnau! però Arnau! ¿què tens ara amb aquestes coses que me fas? ¿A on s'és vist mai això? ¿Que tornes modorro? I ell aquí no responia més que remanant es bras endret i duguent es compàs amb tot es còs i dient: *Dun-du! fa-la-si-la-soll!* I jo riaies i més riaies, que m'pensava fer es fetge; i assetsuaixí el veig que m'agafa un paper de solfa en blanc i amb un lapis que se treu, i bons escaravats dalt aquell paper!—Alerta! vaig jo dir. Aquí sens dupte tenim un cas de *d'inspiració musical*. Ara li ha investit sa vena; i si Deu no hi alsa la mà, serà ferest. I fonc així: des cap d'una mitja horeta de fer burots i burots damunt aquell paper. cantussetjant i grinyolant i gronylnt, que hauria fet esbutzar de riure qualsevol, me diu:—Escolta això!—I ¿què és això? vaig jo dir.—Una *aria* que acab de compondre! diu ell.—¿Una *aria*! dic jo. Això ja són paraules majors! Sí que hu serà blau es fester. Jo t'ho assegura! diu ell. I ja és partit a cantar, amollant a tot es bram, un cop davallant davallant, altre cop alsant alsant, amb sa cara girada cap amunt, es pit tret cap envant, es dits grossos davall xella i ses mans ben planes cap amunt, ara donant dues passes cap ensà, llavò dues cap enllà, i cuidant a estellar-se de tan fort que cantava.

—I ¿com acabà això? vaig jo dir.

—Jo le hi diré, diu En Mena. Arribà a acabar; i jo, naturalment, considerant tot allò una broma, vaig rompre amb un esclat de mans-balletes tant fort com vaig porer, i llavò m'aixec i li don una aferrada p'es coll, tan estreta com vaig sebre, donant-li mil enhorabones d'aquella *aria*, d'aquella obra-mestra que acabava de brollar de sa seua gran inspiració.—Efectivament, digué ell. La hi consider jo come una obra-mestra aquesta *aria* que m'acaba de sortir. Amb això compareix aqueix; jo li dic lo que passa, i En Tòfol diu:—A poc a poc! Jo la vui sentir també, Arnau! ¡Ja pots veure si la me cantes!

—La mos torne cantar amb tota sa forsa; i jo he de confessar que vaig dir un raig de mentides. A mi me semblà tal composició una solemne gatada, un cent-cames, sensa cap ni centener; i vaig tenir sa poca alatxa de dir li que efectivament era una obra-mestra aquella *aria* tan flament! I ell prou que s'ho va creure; i tot satisfet mos ne mena a *Ca'n Tomeu* des Born i mos fa prendre un *beef-steack* d'aquells més saborosos, amb so seu café, copa i *puro*.—De manera digué ell, com mos ho haguérem empassolat tot, que vos agrada s'*aria*? ¿Trobau que hu és una obra-mestra? I noltros ¿què haviem de dir, sadolls com un tudò, que mos trobàvem? Li diguérem que sí, que hu era una obra-mestra, però ben mestrà! Noltros mos pensàvem que no hi tornaria pensar pus, però es comptes són estats errats, perquè avui, com és vengut de classe, mos ha agafats i mos ha dit en rudes:—Escoltau, he cantada davant alguns aquella *aria* que vaig compondre, davant persones ben inlígentes, i tots me diuen lo que me diguéreu voltros: que és una obra-mestra, fins an es punt de que un d'aquels intel·ligents m'ha dit que, an es seu entendre, d'aquesta *aria* en puc treure ben bé de mil a dos mil pessetes!—¿Com s'entén això? vaig jo dir.—¿Com s'entén? diu ell. Venent sa propiedat a qualsevol editor de música.—I ¿a on n'hi ha d'editors d'aquels? diguérem noltros.—A on? diu ell. A Barcelona. Sa questió és trobar qualche amic que vaja sovint a Barcelona, i comanar-li que en veja un d'aquels editors i li present s'*aria* a veure què en vol donar. Noltros, D. Pau, aquí en férem una com un covo.

—¿I que fèreu? vaig jo dir.

—Que per seguir sa broma que sempre feim de N'Arnau, diu En Penjat, sabent que vostè va sovint a Barcelona, caiguérem a dir a N'Arnau:—Mira, en sabem un d'amic que, si no hi ha gués camí d'assi a Barcelona, n'hi faria, de tant que hi va.—Bono idò, diu N'Arnau: o voltros no sou amics meus o heu de ginyar aquest amic vostro a que me fassa aqueix favor, de dur-se'n, en anar a Barcelona, sa meua *aria* a veure un editor de música, prusentant-le-hi i dir-li que per manco de mil pessetes no li vui vendre sa propiedat.—¿I no serà un poc massa, homo, mil pessetes? ¡Son moltes de pessetes per una *aria*!—Vos dic, diu ell, que les val com un ou un sou! ¡Com sòm homo, que és un cas d'inspiració colosal! ¡No se'n passetgen d'*aries* com ella, i estau-vos segurs que tant a Milàn com a París com a Berlin com a St. Peterburg farà furor! A noltros mos ha faltat ben poc per esclafir quant hem sentides aquestes batatonades; però hu hem fet de tot per no esclafir perquè hem comprès que ell se seria enfadat massa si esclafim.—Parlem clars, mos ha dit ell llavò: ¿me voleu fer es favor o no el me voleu fer? ¿vo eu anar an aqueix amic vostro a demanar-li tal favor o no hi voleu anar? Voltros veis lo estret i apurat que me veig per haver de prendre sa carrera d'artista per falta de diners, que no sé d'on les he de treure. Si ara que jo he trobada aqueixa llivanya de compondre *aries*: altres coses consemblants, que, venudes, me basten i me sobren per anar me'n a Milàn i sostenir-m'hi i pagar es professors i tota ses demés coses que s'és mester; si no me volieu ajudar a obrir-me portell per porer passar envant tins a porer atènyer lo que és sa meua vocació; si fins i tot no'm voler fer aqueix favor tan petit d'anar a veure aqueix amic vostro i dir-li si se'n vol dur a Barcelona sa meua *aria* i vendre-la me a un bon editor;—jo hauria de dir que no vos portau come bons amics meus, així com sempre vos hi sou demostrats. Davant aquesta descàrrega no hem tengut altre llivell que venir a vostè, que és s'amic que diguérem a N'Arnau que va tant a Barcelona.

—¿I jo me'n tenc de dur, vaig jo dir an En Mena i En Penjat, aquesta *aria* a vendre a Barcelona?

—D. Pauet, digueren ells, mos fassa per amor de Deu aqueix favor.

—Però ¿i creis voltros, dic jo, que hi haurà cap editor de música que en vulga donar mil pessetes?

—¿Que hem de creure noltros! diuen ells. Sa questió és que vostè se'n duga es paperot, en anar-se'n a Barcelona, i el present an es primer editor que troba à, i que li demàn què en vol donar. I, si no n'hi ofereix mil pessetes, vostè el mos torna i deim a N'Arnau: No n'han volgut donar tant, i morta.

—Jo per cara d'aquells dos bons al·lots an'e qui d'oc tants de favors, vaig allargar es coll a dur me'n s'*aria* de N'Arnau, fent-los avinent que encara estaria una quinzena de dies a anar a Barcelona.

—Però lo més sa'at va esser, que es dia que m'havia d'embarcar, s'entreguen En Mena i En Penjat i me presenten quatre *aries* més que en tots aquells dies havia compostes N'Arnau, dient:—Amb aquestes cinc *aries* treuré p'es cap baix cinc mil pessetes, i ja tenc per anar-me'n a Milàn i passar-hi una bona temporada.

—Allò me va caure tant de toc, i an En Penjat i an En Mena també, que cuidàrem a esclatar-mos de riaies.

—M'expitx a Barcelona; com vaig tenir ses meues feines enlestides, cerc una *Casa Editora* de música, en trob una, e'hi present ses *aries* de N'Arnau, demàn si los convendria comprar-les; fan sortir un Mestre, que les se mira i me torna es papers dient:—Senyor, no ens convé a cap preu! Veja si a una altra banda farà tec!

Poreu fer comptes que no'm vengué gens de nou sa sortida d'aquell Mestre. Ja no vaig cercar pus *cases editores* per no posar me pus en ridicul.

Torn a Mallorca, En Mena i En Penjat venen a veure quina noticia duia, los cont lo que m'havia passat, tornant-los ses cinc *aries* dient:—Li poreu dir an es de So'n Palafanga que les pot posar amb aigo-sal i així se conservaran millor.

I lo més célebre fonc que lo endemà top En Penjat i En Mena, i me diuen:—¿Mai diria, D. Pau, quina la va dir N'Arnau com li tornarem ses *aries* perquè a Barcelona no les havien volgut posar preu! Idò se va treure aquesta:—Venga ses *aries*! Bé se veu que aqueix amic vostro es un terroler, que no serveix p'es pla ni per sa muntanya. Ja m'entre-sentiré jo quins son es millors editors de música de Milàn i de París, i ja veureu voltros si les me pendrà si i les me me pagaràn bè an aquestes cinc *aries*! Noltros les hi entregarem, i no sabem que farà.

D'això sí que en riguérem tots tres, om bellament poreu pensar.

PAU FORA-EMBUIS

Es corpet des pou d'En Gatell

(acabatai)

Idò heu de creure i pensar i pensar i creure que es sabateró per res del mon se tornà acostar an es *Pou d'En Gatell* per que es Corpet no l'aglapis.

No hi sortia mai a passetjar per aquell endret, sinó tot lo contrari, i així se creia ell esser-ne escàpol.

Però un dia hora baixa, que es sabateró era sortit tot sol, i ben alerta que era anat a acostar-se gota an aquell *Pou*, cop en sec a un revolt de camí topa es *Corpet*, que li digué:—Escolta, bergant! ¿Vol dir te pensaves escapar-te de ses meues unglès, no acostant-te mai devers es *Pou d'En Gatell*? Ja hu veus si t'he aglapit així mateix! Bono! anem an es gra! Supòs que Na Bet comparegué a ca teua.

—Si-fa, diu es sabateró, cap baix.

—Bono idò! diu es *Corpet*. Te fas a sebre que si demà an aquesta hora no m'has menada Na Catalina an es *Pou d'En Gatell*, no trobaràs pus diners dins aquella bossa; i quant manco t'ho pensaràs, te faré sa pell a's temps de dir Jesús.

Dit això, es *Corpet* descomparegué, i es sabateró poreu pensar com va romandre.

S'hagué d'asseure des retgiró i des trastorn, i li costà pena ferm arribar a ca-seua.

Sa dona i ses fies tot d'una conegueren que tenia cosa.

—Qualcuna te'n ha succeida! li deia sa dona. Se coneix massa en tu.

—No hu poreu negar! li deien ses fies. Contau-mos-ho què és lo que vos ha succeït, veiam si entre totes trobarem remei.

Tant el pregaren, que cantà clar, cantant tot lo que li havia tornat succeïr amb so *Corpet* des *Pou d'En Gatell* i allò que aqueix li havia dit.

Però ¿i com t'hi ets tornat acostar devers *Pou*? li diu sa dona.

—Si no m'hi som acostat! deia ell. ¿O te penses tu que es *Corpet* no pot deixar es *Pou*?

—Se veu massa clar, digueren ses fies, que aqueix *Corpet* és el reverent dimoni!

—Sobre tot, diu Na Catalina: no passem pena pus d'això. ¿Es *Corpet* me demana? Amb so *Corpet* me n'aniré; i encara Deu poria compondre ses coses de tal manera que fos sa meua sort, perquè massa bé se veu, per lo que contau voltros dues que hi son estades, que aquest *Corpet* és un en-

cantament; i si jo tenia tranc de *descantant-lo*, no vos dic res si mos hi anaria en popa.

—¿Vol dir vols que t'hi meu? diu es *sabateró*.

—Amb un peu davant s'altre! diu Na Catalina. I no'n tengueu mal-de-cap pus, mon pare! ¡Ja hu veurem que será finis finis tot aquest cabermoni des *Corpet*.

Es *sabateró* feu un alè molt llarc i sa dona també, ara ses altres dues fies comensaren a tenir come por de que Na Catalina no en sabés més que elles i que no arribàs a descantant es *Corpet* i que no fos ella sa sortada.

Sobre tot, ell lo endemà a s'hora que es *Corpet* havia dit, es *sabateró* va esser amb Na Catalina d'ora es *Pou d'En Gatell*.

Compareix es *Corpet* ben peus alts i ben aixarmat, i diu:

—Bono, Catalina! parlem clars. Vens de ton beniplacit o a la forsa?

—Jo lo que faig, diu Na Catalina, e-hu feig sempre de mon beniplacit; a la forsa negú es capaç de fer-me ferres. Mon pare me pot gordar de mentir.

—Es ben ver! diu es *sabateró*. Na Catalina es estada sempre així: a les bones li poren fer fer qualsevol cosa, en poren fer corda d'ella; ara a les males, res.

—Bono, diu es *Corpet*. Lo millor será que fassem via.

—En voler, diu Na Catalina.

Ella se despedeix de son pare, que així mateix llagrimetjava una mica, com havien llagrimetjat i qualque cosa més sa mare i ses germanes; es *Corpet* s'arriba an es coll des *Pou*, fa posar Na Catalina dins un poal i ell se posa dins s'altre, i se sabé enginyar per davallar tots dos, un després s'altre, a sa boca de sa mina, d'ora s'aigo.

Mira, diu a Na Catalina, com foren allà endins: ara tu m'has de seguir darrera darrera, i no t'has d'aturar de dir: *Damunt fuia, davall fuia! damunt fuia! davall fuia!* fins que jo diga: *Basta!*

Es *Corpet* li estreny mina endins, i Na Catalina darrera darrera ell, no aturant-se de dir: *Damunt fuia, davall fuia! damunt fuia, davall fuia!*

Com prou hagueren caminat, sempre a les fosques, comensen a destriar una clarura, que tornà grossa i grossa, fins que hi veren de tot, i es *Corpet* diu: *Basta!*

Dir-ho i trobar-se tot dos dins aquell magnífic jardí, fonc tot u.

—¡O quin jardí més garrit! diu Na Catalina.

—Sí, que hu és! diu es *Corpet*. Però ara ja és massa tart per aturar-mos-hi. Ja el veuràs demà.

S'animaló pren cap an aquell casal des mig des jardí, i Na Catalina darrera darrera.

Arriben an es casal, e-hi entren, es *Corpet* li mostra totes ses sales, quadres, cambres, corredors i auberjons, i li diu:

—Mira, Catalina, escolta bé això que ara te diré: aquest casal es ca-teua, tot aquest jardí està a sa teua disposició; aquí no te falta res, si tu fas bona. Per berenar, dinar i sopar no has de fer més que entrar dins es menjador, asseure't en taula, dir lo que t'agradaria menjar, i a l'acte sortiràn tres ombres i te duràn tot quant hauràs demanat. Ara ses teues obligacions son aquestes: en anarte'n a colgar, t'has de retornar sempre a sa porta de sa cambra, jo passaré i me dones sa *bona nit!*; i a's dematí, tot d'una que t'aixecaràs, rentada i vestida, surts an es portal; jo tornaré passar i me dones es *bon dia!* I res pus per part meua fins es vespre, en anar-te'n a colgar. I llavó una altra cosa: mai entraràs dins sa meua cambra que jo no t'hi crit.

Encara no hagué acabat de dir això, descomparegué d'ets uis de Na Catalina, que se'n va dins es menjador, s'asseu en taula, i diu:

—Sí que m'hi vendrien bé unes sopes en col i un ou estrellat!

Mentres acabava de dir-ho zas! compareixen ses tres ombres amb sa greixonereta de sopes en col i s'ou estrellat, le hi posen davant, amb un tassó d'aigo i un de vi i una llesca de pa; Na Catalina s'hi aborda i s'ho acaba, se torca es morros amb so torca-boques, i ¡cap a sa seua cambra!

Se retura una mica an es portal, i *tris-tras! tris-tras!* passa es *Corpet* tot mes, i Na Catalina li diu:

—¡Bona nit, *Corpet*, que Deu mos do!

—Bona nit, al-lota! diu ell, i descompareix.

Na Catalina entra dins sa cambra, tanca de part d'adins, fa ses seues devocions, se despuia, se colga i s'adorm.

Lo endemà, sol sortint, se desxondeix, s'aixeca, se renta, se vest i guaita an es portal, i zas! ja s'entrega es *Corpet*, *tris-tras! tris-tras!*

—Bon dia i bon any, *Corpet*, que Deu mos do! diu Na Catalina.

—Bon dia, al-lota! diu ell, i descompareix.

Na Catalina se'n va dins es menjador, s'asseu en taula i diu:

—No me vendria gens malament per berenar una truita d'ous amb sobrassada!

Encara no hu hagué acabat de dir, com s'hi entreguen ses tres ombres amb sa truita d'ous i sobrassada, un cantell de pa, un tassó d'aigo i un de vi, le hi posen davant, ella s'ho empassola tot, de bo que hu trobava; i ja li ha estret a trescar per tot es jardí, per veure hu tot de prop.

Aquella al-lota n'estava amb sos cabeis drets de contemplar tants d'abres i plantes i caminals i safreigs i estancs i siquifoles i brolladors amb so seu cantusrol, acompanyat de ses veus de tants i tants d'acells que volatetjaven a esbarts per tot arreu, atxarevits i galanxons una cosa de no dir.

Sobre tot, com se'n temé, fou mig dia, i s'espitxa an es casal, entre dins es menjador, s'asseu en taula i diu:

—Ai quina talent que he aplegada! Ja m'hi cauria bé un bon arròs engrogat, uns escaldums de vedella i sa pitera d'ungall d'india rostít amb sa patata corresponent!

Mentres acabava de dir això, compareixen ses tres ombres amb s'arròs engrogat, ets escaldums de vedella i sa pitera d'un gall d'india rostít, aigo, vi i pa, le hi posen tot davant, ella s'ho posa dins l'ànima nodeixant cap rois ni llepaina; i ja és partida a trescar de bell nou per dins aquell jardí, per que com més el veia i el trescava, més li agradava i més s'hi embadalía.

Basta dir-vos que li passà es cap vespre amb una exhalació; i, com comensà a fer forqueta se'n entra an es casal tot dret cap an es menjador; s'opa i cap a sa seua cambra a colgar-se; se retura an es portal una micòia, i al punt *tris-tras! tris-tras!* s'entrega tot mes es *Corpet*.

—Bona nit, *Corpet*, que Deu mos do! diu ella.

—Bona nit, al-lota! diu ell i descompareix.

Na Catalina se'n entra dins sa cambra, tanca de part d'adins, fa ses seues devocions, se despuia, se colga, i al punt dormí com una rabassa.

Lo endemà Na Catalina feu lo mateix que es primer dia i lo endemà passat i lo endemà passat s'altre feu altre tant, i així anà passant dies i dies i setmanes i mesos, i sempre feia lo mateix.

I no vos cregueu que no n'hi venguessen de ganes d'aquelles més fortes d'entrar en sa nit dins sa cambra des *Corpet* a veure si hi trobaria aquell bell jove adormit que hi havien trobat ses seues dues germanes; però se deia a si mateixa:

—¿Què en tregueren aquelles dues de trobar-hi aquell bell jove adormit? Aquell tro que les tirà a's mig d'aquell camp desolat, i se'n hagueren de

venir de buit, sensa res an es fus. No, a mi no me succeirà això! Jo m'he d'estar aquí sensa treure un peu des solc que me senyalà es *Corpet*, i n'he de veure la fi de tot això! ¡Ja hu veurem que sera tot això, en eessr cuit! Aquí he d'agondar la mestra anque el dimoni en pas!

I així com e-hu digué, e-hu feu: no s'acostà mai a sa cambra des *Corpet* ni de dia ni de nit, per més que ses ganes que en tenia, l'alsaven en pes de vegades.

I heu de creure i pensar i pensar i creure que, com hagué fets set anys que Na Catalina era allà dins, una nit a les dotze en punt sent una veu que li deia:

—Catalina! Catalina! Catalina!

Ella se despert, escolta bé, veu que es es *Corpet* que la crida, s'aixeca se vest, guaita a sa porta, torna sentir sa veu, i nota que li vé de sa cambra des *Corpet*, s'hi acostava; i sa veu, com més s'hi acostava, més fort cridava i més viu resplandía.

Com Na Catalina fou davant sa porta de sa cambra des *Corpet*, sa veu digué:

—Entra aquí dins! entra aquí dins! entra aquí dins!

Na Catalina hi entra i m'hi troba es *Corpet* tot xalest que li diu:

—Venturosa tu que no ets estada curiosa com ses teues dues germanes i no t'ets atansada mai a entrar aquí dins sensa que jo t'hi cridàs! Set anys has tenguda la santa paciència de resistir ses ganes que't venien d'entrar aquí dins! Tu ja deus haver vist que jo no som un *Corpet* com ets altres: som un *encantament*. Tu fé lo que ara te diré, i veuràs que mos dirà de polít a tots dos. Fé-hu per amor de Deu!

—No tengues ansia, *Corpet!* diu ella. Com som Catalina que hu faré!

—Idò bé, diu es *Corpet*. Aixanque't damunt mi! afe're't fort p'es meu coll, i no temes, per coses que veges, que't venga cap mal, sinó molt de bé!

Aquí Na Catalina s'aixanca dalt es *Corpet*, s'hi aferra p'es coll ben aferrada, es *Corpet* extén ses ales, que li tornaren una brassa de llargues, pren el vol, i per amunt, i per amunt i de d'allà com un estel.

Com feia set dies que volaven, colombren una muntanya blavenga i molt agüonada, i ¡cap an aquella muntanya! Al punt foren a sa cucua, davant un grandió castell, a on estaven el Rei i la Reina de tot allò que se destriava amb sa vista.

El Rei i la Reina i sa seua Cort colombraren de lluny es *Corpet* amb Na Catalina que se'n venien tan acanalats, i sortiren a dafora per veure-los arribar. I lo gros fonc que, encara es *Corpet* no hagué posat peu en terra i Na Catalina bótà de damunt ell, tornà un bell jove d'una vintena d'anys, blanc i ros, ben taiat de tot es seu còs, sa cosa més garrida i galant que se fos vista mai, aquell mateix jove que ses dues germanes de Na Catalina havien vist adormit dins es casal des jardí des *Pou d'En Gatell*. Es que era es fii d'aquell Rei i d'aquella Reina, que una mala fada l'havia fadat i encantat en forma de *Corpet*, i que sols el poría desencantard i desencantar una fadrineta que no fos curiosa i que sabés vencer ses ganes que li venguessen de veure totes ses coses que li passassen p'es cap.

Aquell fii de Rei contà tot lo que havia passat amb Na Catalina i ses sues dues germanes, i tothom digné:

—Na Catalina es sa qui ha guanyada s'acció; seua es la pau. ¿Ha desencantat es fii del Rei? Idò que se casin tots dos, si se volen!

—Que hi dius Catalina? diu es fii del Rei.

—Que hi dic? diu ella. Que sí.

—I jo que dic lo mateix! s'exclama es fii del Rei.

¿què me'n direu? Ell allà mateix se casaren, i venguen unes nosses de primera, i un ball ben vitenc, i festes i sarau per llarc.

I Na Catalina i es fii del Rei amb tota la seua gent visqueren anys i més any en santa pau i concordia.

I encara són vius, si no són morts; i gal cel més vegem tots plegats!

Amèn.

JORDI DES RECÓ.

Per les al·lotes

bones cristianes ⁽¹⁾

Ses al·lotes bones cristianes han de tenir ganes de servir a Deu.

Han de tenir lo seu nom escrit adins lo cor seu. Mirau-lo com l'han asotat, com l'han coronat per nostron amor.

Digan-li parauletes dolces! Totes les escolta nostron Redemptor, que es Fill de Maria: los passos seguia amb un gros pesar.

També duia cadena de ferro i morros p'en-terra. Senyor, com vos mir, el meu cor reposa. Estic contemplant aquelles cinc roses que'ls claus i la llansa vos feren brollar. Mirau-lo a la creul per noltros pateix! No'l sabem servir com ell se mereix! Tots l'hem de servir amb s'oració contemplant la seua Mort i Passió. Amèn.

(1) Replegada a Manacor de diferents dones velles i joves.

Notícies de Manacor

Demà a la Parroquia hi haurà festa solemne del St. Cristo a intensió de devota persona; predicarà Mn. Pere Juan Vallespir.

Sa fira que celebrarem diumenge prop passat, va anar bastant bé. Que sapiguem, no hi hagué cap desgracia.

Ets ordís s'han fets segar. A redols ha plougut bastant; a redols sa pedra comensava a fer maig. Es blats son prou bons; ses faves ja les tenim dins es vencisos, la major part.

Ets aubarcoes no serán gaire enguany i poques molt poques serán ses mel'les.

An ets amel'lers es poi a redols no los deixa xorar, i es garrovers que a moltes parts se troben sensa fuies. Ara ses vinyes se refán prou, i qualque reim que treuen a redols. Manco mal.

An es *Port* aquest any van de bones: allà treuen molta de garriga, sembren figueres i altres abres; si sa gent no muda, es *Port* dins poch temps será una població respectable.

Demà, si Deu ho vol i Maria, beneiran an es *Port* es *Convent de la Caridad* que acaben de fer-hi. L'amo'n Llorens Caldentey i Riera donà es solar i una altra persona ha pagada tota s'obra que hi han feta, resultant un *Convent magnífic*.

Bon mai se donà de ploure dimars de cap-vespre i dimegres dematí! Deu fassa que no result perjudicial p'es camps ni p'es bestiar. ¡Amèn!